

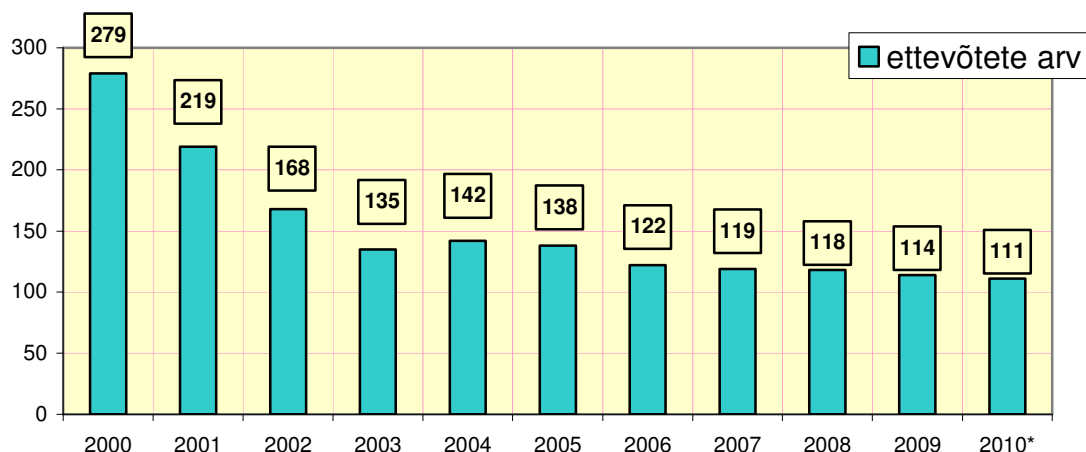
Lihatööstuse 2010. aasta I kvartali ülevaade

Lihatööstuse struktuur

Eestis oli 2010. aasta esimese kvartali lõpu seisuga Veterinaar- ja Toiduameti (edaspidi VTA) andmetel 111 lihakäitlemisettevõtet. Võrreldes eelmise aastaga on ettevõtete üldarv vähenenud 3 ettevõtte võrra (joonis 1). *Kuue ettevõtte kohta oli VTA-l tehtud märkus - tegevus peatatud ning viiel ettevõttel oli tunnustus erinevatele tootmisüksustele. Seega oli I kvartali lõpu seisuga Eestis tegelikult 100 lihakäitlemisettevõtet.*

Jätkuvalt iseloomustab Eesti lihasektorit tihe konkurents siseturul. Välismaise kapitaliga ettevõtted omavad ~80-85% turuosast (2007. aastal oli see umbes 70% kogu Eesti lihatoodete müügist ning 2008-2009. aastal oli 75-80%). Kodumaise kapitaliga ettevõtted on meie siseturul tõrjutud tahaplaanile. Kuigi väikestel lihatööstustel on raske suurte kontsernidega konkureerida ning leida turul oma nišš, on mõned ettevõtted seda suutnud. Eelmisel aastal vähendas majanduslangus sektori ettevõtete arvu ning selline suund näib jätkuvat.

Joonis 1. Ettevõtete arv 2000-2010

Allikas: VTA

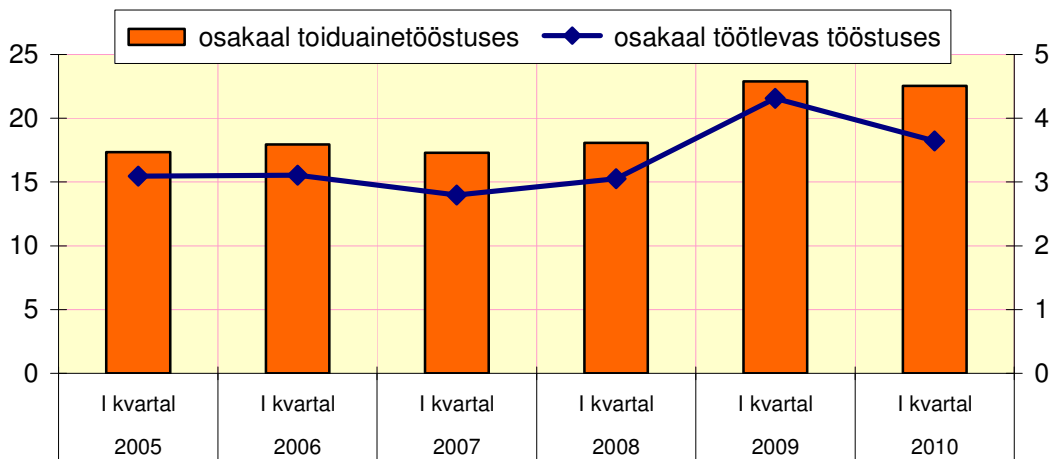
* I kvartali lõpu seisuga

2010. aasta alguses ei ole Eestis endiselt ühtset tegutsevat lihatööstusi ühendavat organisatsiooni.

Positsioon majanduses

Lihasektori kogutoodangu osatähtsus toiduainete tootmisest Eesti Statistikaameti (edaspidi ESA) esialgsel andmetel oli rahalises väärtuses 2010. aasta esimese kolme kuuga 22,5% (eelmisel aastal oli see 11,3%). Töötleva tööstuse kogutoodangust moodustas lihasektor 2010. aasta I kvartalil 3,6%.

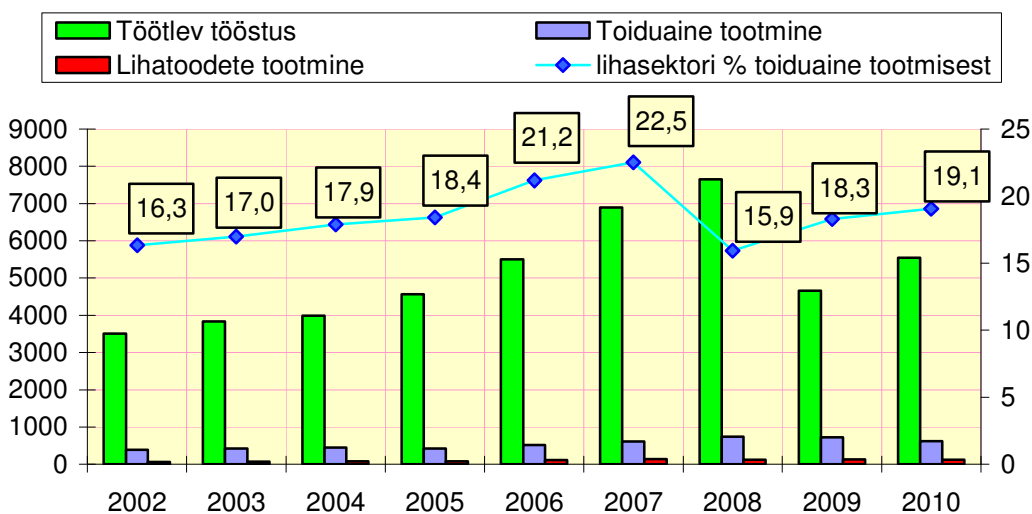
Joonis 2. Lihatööstuse osakaal toiduainetööstuses ja töötlevas tööstuses (rahalises väärtuses), 2005-2010 I kvartal

Allikas: ESA lühiajastatistika, PM arvutused

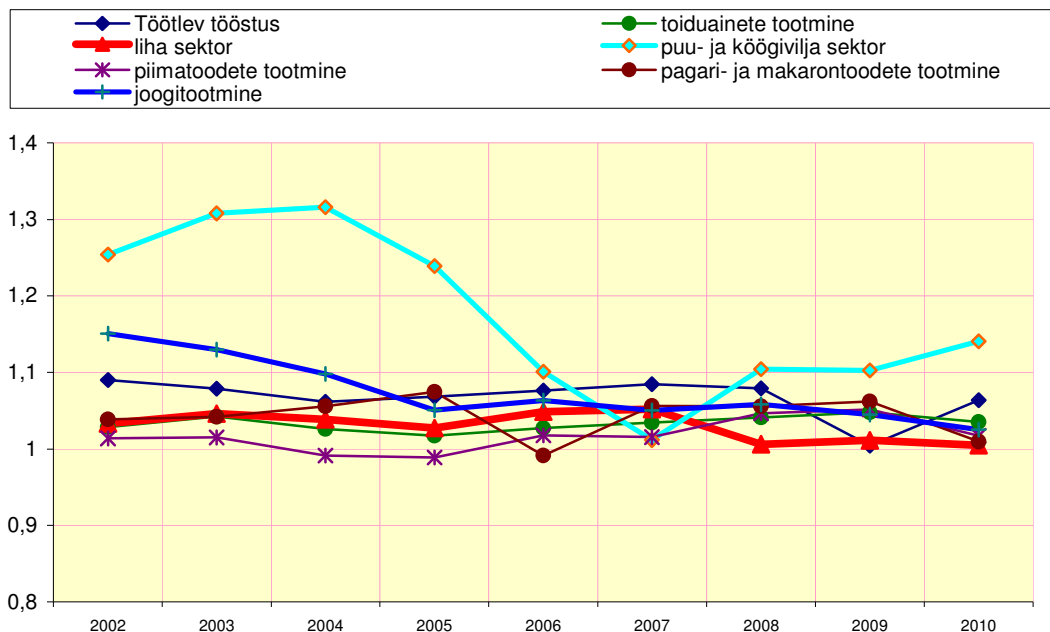
Liha ja lihatoodete eksport moodustas kogu põllumajandustoodete ja –saaduste väljaveost 8,1% (2009. aastal samal ajal oli see 7,4%). Lihasektori lisandväärtus oli I kvartalil 119 miljonit krooni, mis 2009. aasta sama ajaga võrreldes oli 14 miljonit krooni suurem (10,5%). Liha ja lihatoodete tootmise lisandväärtus moodustas toiduaine tootmisest 19,1% (eelmisel aastal oli see 18,3%).

Joonis 3. Puhas lisandväärtus 2002-2010 (I kvartal), miljon krooni

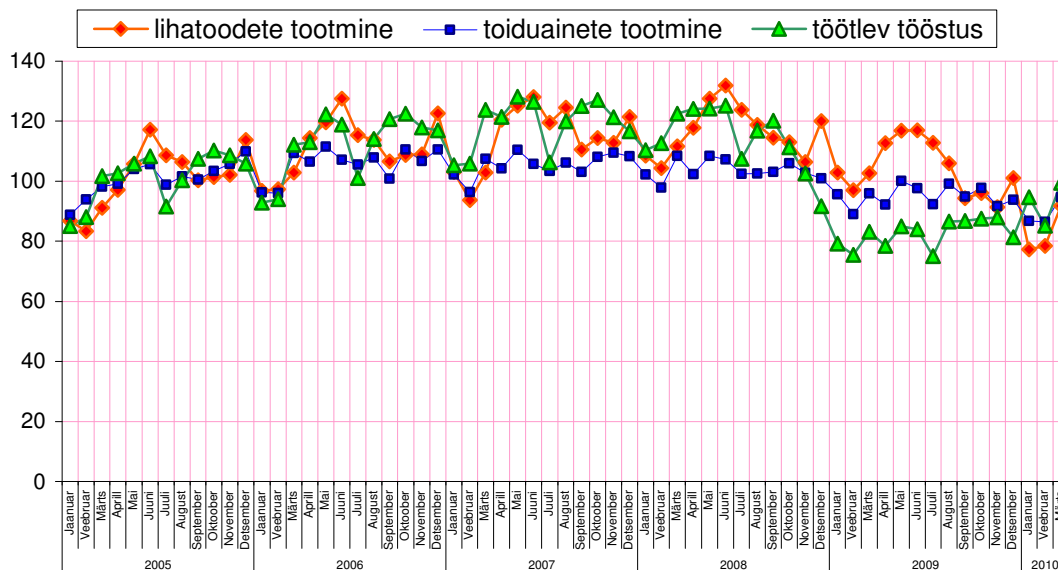
Lihatoodete tootmise mahuindeks jäi 2010. aasta I kvartalil kõrgemaks kui see oli seda 2009. aastal. 2009. aastal oli lihasektori mahuindeks 104,2, mis eelmise aastaga võrreldes oli 10% madalam.

Joonis 4. Kogutootlikus müügitulu alusel lihasektoris I kvartal 2006-2010, krooni

Allikas: ESA

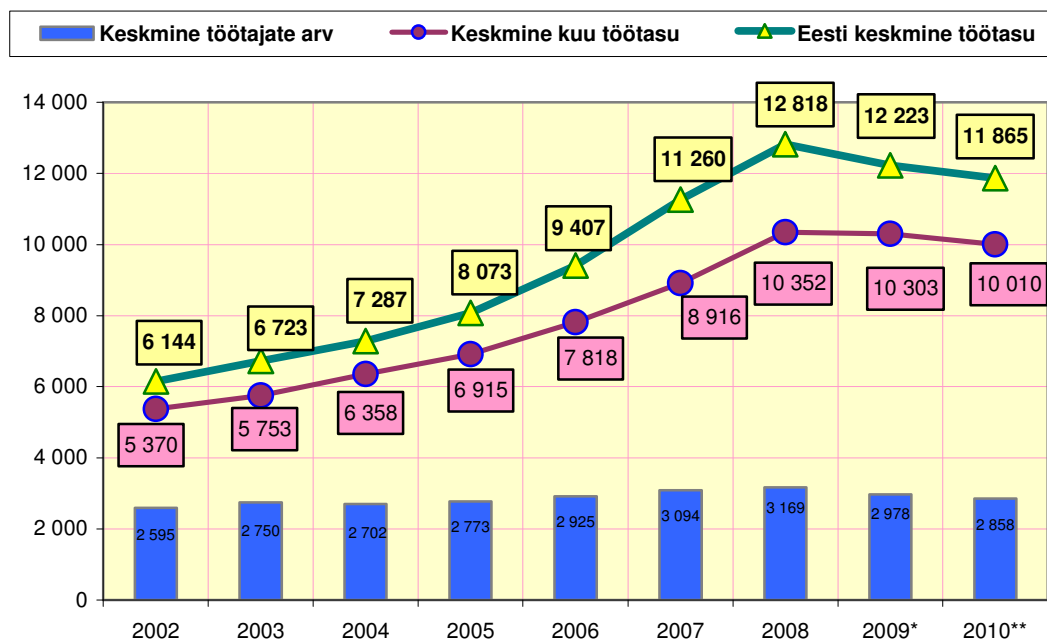
Joonis 5. Tööstustoodangu mahuindeks (2005=100), 2005-2010

Töötajate arv ja töötasu

2010. aasta märtsi lõpu seisuga töötas ESA andmetel lihasektoris keskmiselt 2978 inimest (joonis 6). Võrreldes 2009. aasta sama perioodiga on töötajate arv suurenenud 168 inimese võrra (6%). Lihasektoris makstav töötasu on aastate lõikes järjest kasvanud. 2010. aasta I kvartalis maksti töötasu 10 303 krooni kuus, mis on 2009. aasta esimese kvartaliga võrreldes 518 krooni (4,8%) vähem. 2010. aastal oli lihasektori keskmine töötasu Eesti keskmisest palgast 1920 krooni (18,6%) väiksem (2008. aastal oli see 1997 krooni (18,5%) väiksem).

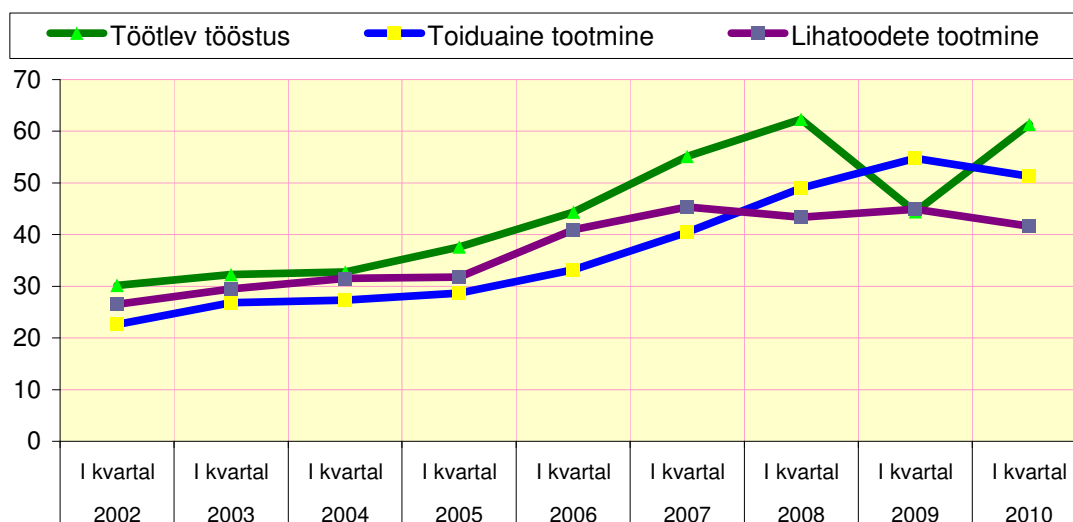
Joonis 6. Töötajate arv ja töötasu 2002-2010, mln krooni

Allikas: ESA * lüh. statistika
** I kvartal andmed lüh. stat

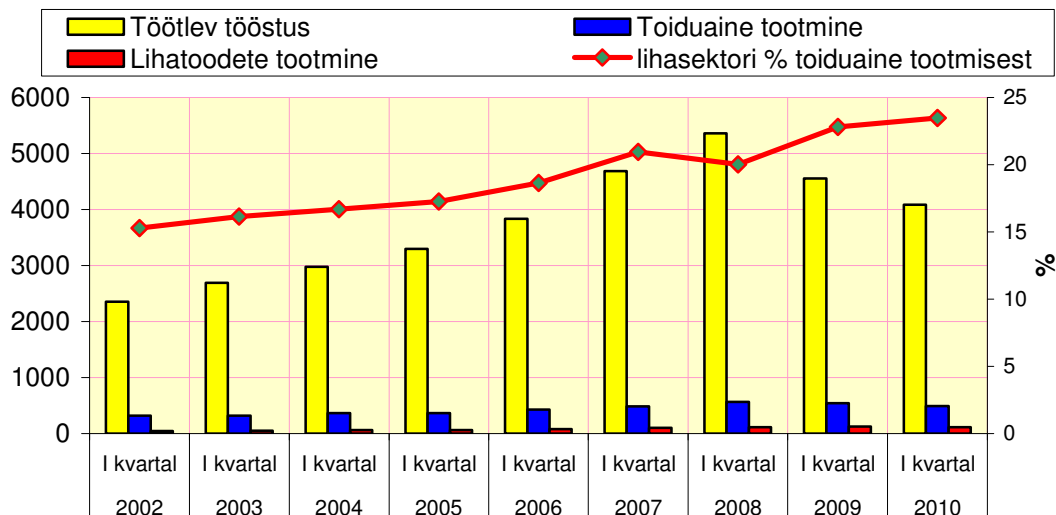
Lihatooteid töötlevates ettevõtetes töötas I kvartali lõpu seisuga 23,5% toiduainetööstuses hõivatud inimestest (2009. aasta I kvartalil oli see 22,3%, 2008. aastal 18% ja 2007. aastal 20,1%). Tööviljakus hõivatu kohta lisandväärtuse alusel oli lihasektoris 2010. aasta I kvartalil 41,6 tuhat krooni. Toiduainetööstuses tervikuna tööviljakus hõivatu kohta lisandväärtuse alusel langes 6,4% ning lihasektoris langes tööviljakus 7,3% võrreldes 2009. aasta sama perioodiga. Tööviljakuse suurenemine sõltub töötajate arvust, tööjõu kvaliteedist, sest haritud ja heade tööoskustega töölised suudavad tootlikumalt töötada. Oluliseks tööviljakust mõjutavaks teguriteks on ka uute seadmete ning tootmistehnoloogia kasutuselevõtt.

Joonis 7. Tööviljakus hõivatu kohta puhta lisandväärtuse alusel I kvartalil 2002-2010, tuhat krooni

Allikas: ESA

Joonis 8. Tööjõukulud 2001-2010, mln krooni

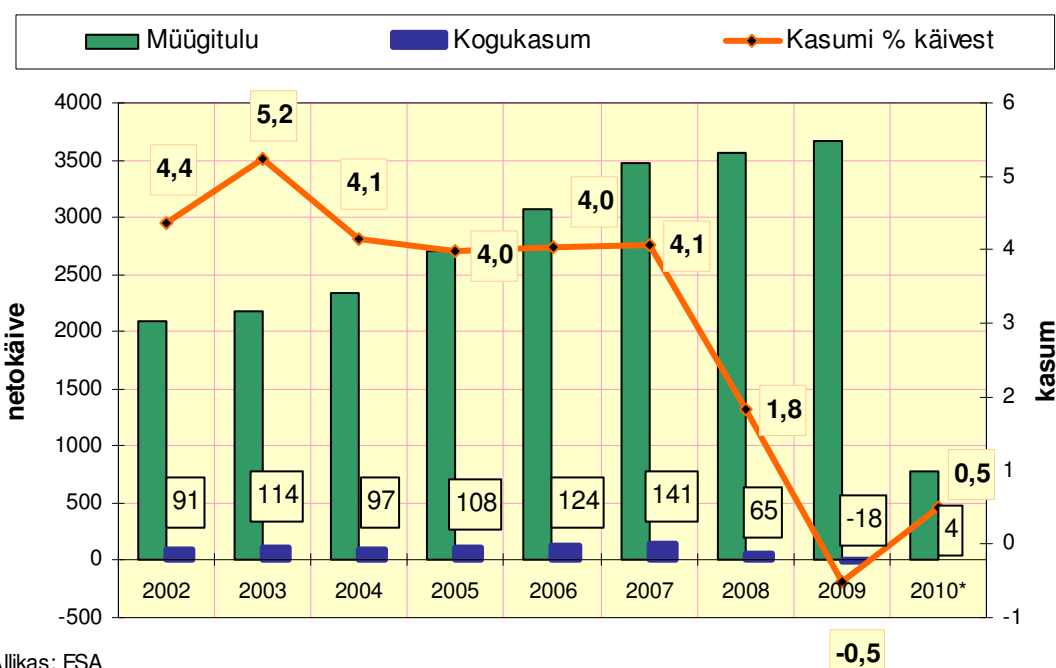
Allikas: ESA

Lihasektori käive ja kasum

2010. aastaga on kasvanud lihasektori käive (joonis 9). 2010. aasta I kvartalil oli sektori käive 784,7 miljonit krooni, mis on 2009. aasta I kvartalist 58 miljonit krooni (6,9%) vähem. Kasumi protsent on alates 2002. aastast on see püsitud stabiilselt 4% piires (kõrghetkel 2003. aastal isegi 5,2%), siis 2008. aastal oli see ainult 1,8% ja 2009. aastal langes koguni -0,5%ni. Selle üheks põhjuseks võib olla üldine majanduslangus ja lihatarbimise vähenemine. 2010. aasta I kvartalil oli kasumi protsent käibest paranenud, tõustes 0,5%ni.

2009. aasta I kvartaliga teenis lihasektor 4 miljonit krooni kasumit.

Joonis 9. Netokäive ja kogukasum 2002-2009, mln krooni

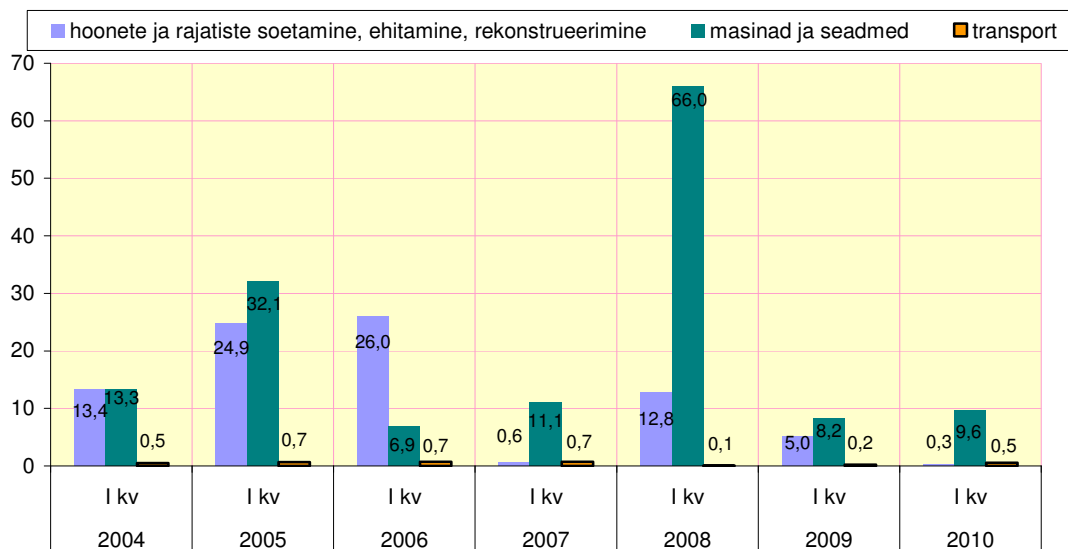

Allikas: ESA
* I kvartal

Investeeringud

2010. aasta I kvartalil investeeriti lihasektoris 10,4 miljonit krooni, mida on 2009. aasta sama perioodi investeeringutega võrreldes 3,5 miljonit (25,2%) vähem (joonis 10).

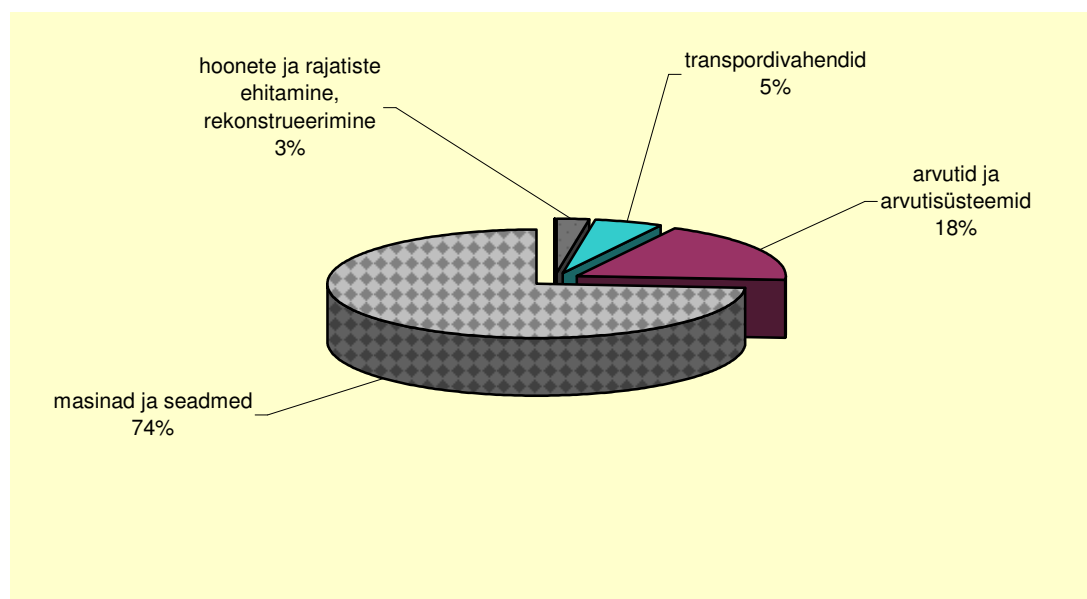
Joonis 10. Lihasektori investeeringud 2002-2010 (I kvartal), mln krooni

Allikas: ESA lühiajastatistika

Suurimad investeeringud tehti masinate ja seadmete soetamiseks, parandamiseks. Eelmise aasta sama perioodiga võrreldes on investeeringud masinate ja seadmetesse suurenenud 9,9%.

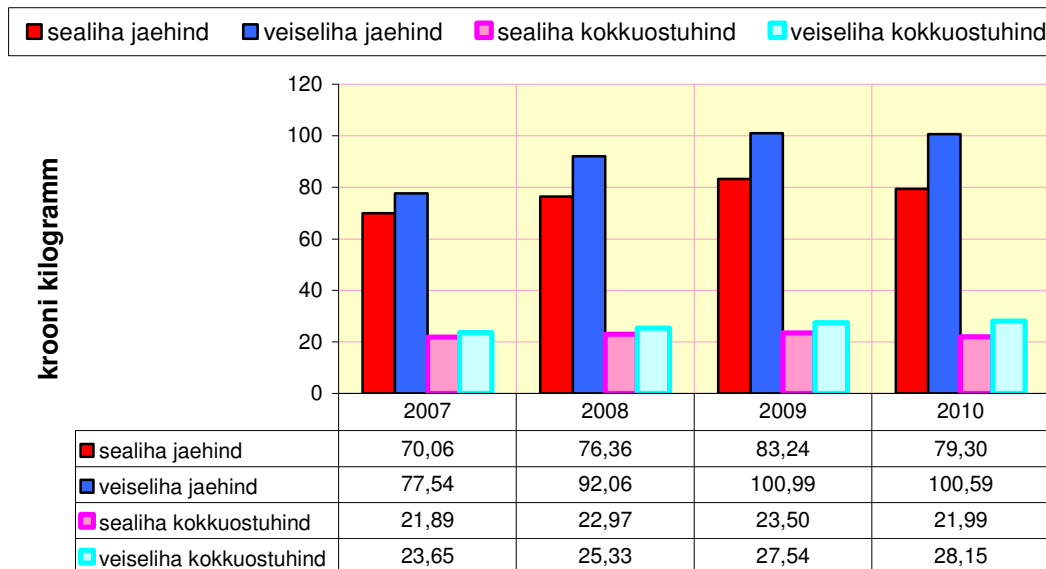
Joonis 11. Investeeringute osatähtsus lihasektoris 2010. aasta I kvartalil

Hinnad

Sealiha jaehind (kauplustel ja turgudel müüdava sealiha keskmine hind EKI andmebaasis) 2009. aastal kahanes 3,94 krooni (4,7%) ja veiseliha jaehind kasvas 0,4 krooni (0,4%).

Joonis 12. Sea- ja veiseliha jae- ja kokkuostuhinnad (kr/kg) I kvartal 2007-2010

Allikas: EKI

Lihatoodang

Sealiha 2010. aasta 31. märtsi seisuga oli Eestis 369,5 tuhat siga, mis on 2,3 tuhat siga ehk 2% vähem kui eelmisel aastal samal ajal. Sealiha toodeti 2010. aasta I kvartalis eluskaalus 15,0 tuhat tonni, mis on 694 tonni võrra ehk 2% vähem kui eelmisel aastal samal perioodil.

Lihatöötlemisettevõtted ostsid kokku 93,7 tuhat siga, kellest saadi 7 424 tonni liha. Sea lihakeha keskmine kaal oli 79 kg. Sealiha osatähtsus kogu lihatoodangust oli 59%, mis on sama suur kui eelmisel aastal, olles toodetavatest lihaliikidest kindlalt esikohal.

Põrsaid sündis 2010. aasta I kvartalis 186,3 tuhat, mis on 7,7 tuhat põrsast ehk 4% enam kui eelmisel aastal samal perioodil. Sellest tulenevalt on oodata käesoleva aasta I poolal sealihatoodangu mõningast kasvu.

Veiseliha toodeti 2010. aasta I kvartalis eluskaalus 5,1 tuhat tonni, mis on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 660 tonni võrra (12%) vähem.

Lihatöötlemisettevõtete kokkuostetud 7,7 tuhandest veisest saadi 1,9 tuhat tonni liha, mida on 176 tonni (9%) vähem, kui eelmisel aastal samal ajal. Veiseliha osatähtsus kogu lihatoodangus moodustas 16% (2004. aastal oli see 21,3%, 2005. aastal 20%, 2006. aastal 21,3%, 2007. aastal 20,3% ja 2008. aastal 20% ning 2009. aastal samuti 20%).

Veiseid oli 2010. aasta esimese kvartali lõpu seisuga 235 tuhat looma, mis on 2,9 tuhat looma (1%) vähem kui eelmisel aastal samal ajal. Lihatõugu veiste üldarv on aga pidevalt kasvanud ning PRIA registrisse oli neid märtsi lõpu seisuga kantud 33,6

tuhat looma (aberdiin-anguse tõugu veiseid oli 9 216, hereforde oli 8 538 ja limusiini tõugu veiseid oli 7 897).

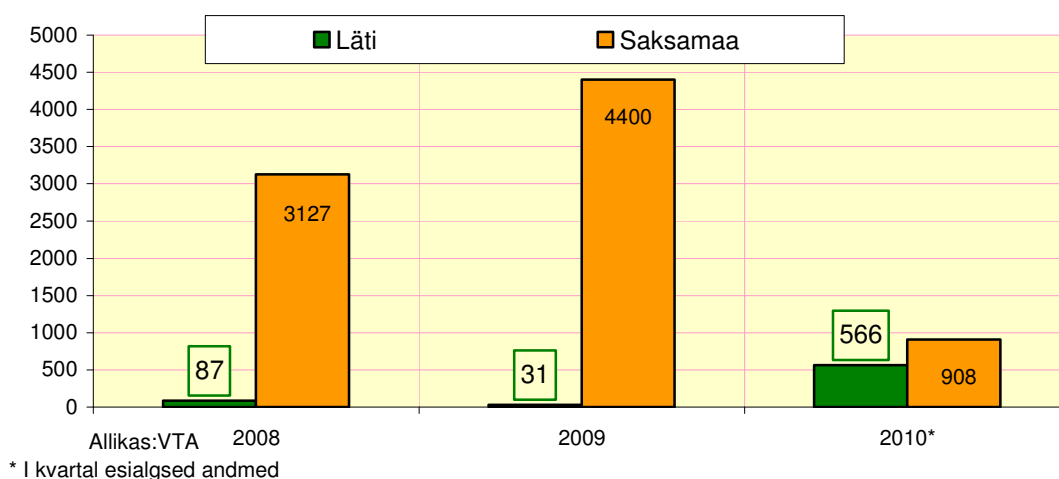
Lamba- ja kitseliha toodeti 2010. aasta I kvartalis lamba- ja kitseliha eluskaalus 363 tonni, mis on 45 tonni (14%) rohkem kui eelmisel aastal samal perioodil. Kui 2010. aasta I kvartalis osteti kokku 1 100 lammast ja kitse ning neilt saadi 19,6 tonni liha, siis eelmisel aastal samal perioodil osteti kokku vaid 500 lammast ja kitse ning neilt saadi 9,2 tonni liha. Lamba- ja kitseliha osatähtsus kogu lihatoodangus on aga jätkuvalt väike, ulatudes vaid 1%-ni.

2010. aasta 31. märtsi seisuga oli vabariigis 108,8 tuhat lammast ja kitse, mis on 8% enam kui eelmisel aastal samal ajal, kusjuures kitsede arv on 1 100 looma võrra suurenenud.

Viimastel aastatel ongi lammaste ja kitsede arv järjest suurenenud. Eestis ostetakse aastas keskmiselt kokku umbes 2500 lammast ja kitse ja neilt saadakse ligikaudu 50 tonni liha (2009. aastal osteti 2600, 2008. aastal 2700 ja 2007. aastal 2300 lammast ja kitse). See on siis 2,3% kogu lammaste ja kitsede arvust.

Viimastel aastatel on hoogustunud eluslammaste eksport.

Joonis 13. Eluslammaste eksport (loomade arv) teistesse EL liikmesriikidesse 2008-2010

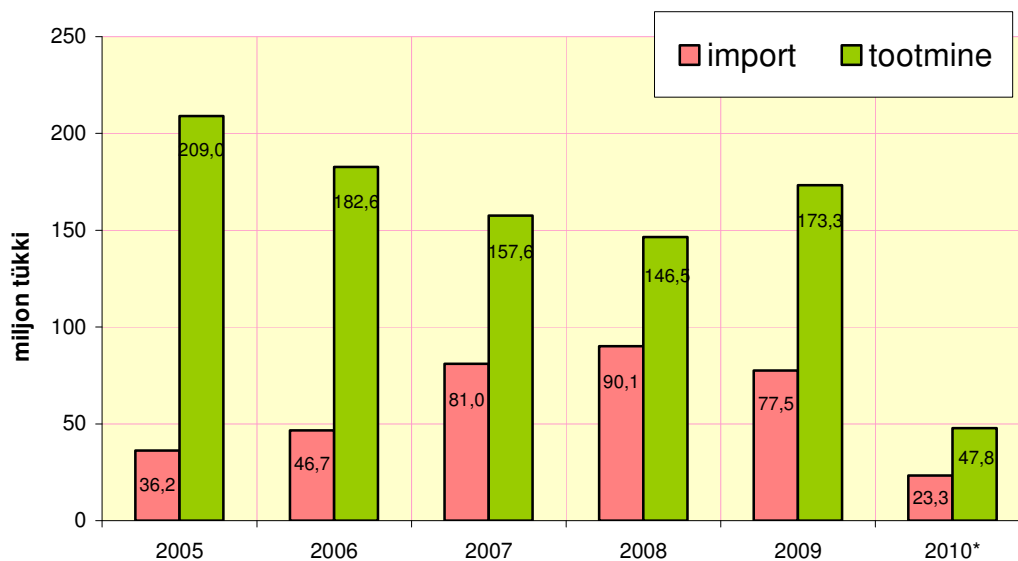
Linnuliha toodeti 2010. aasta I kvartalis 4,9 tuhat tonni, mis on 192 tonni vähem kui eelmisel aastal samal perioodil. Linnuliha osatähtsus kogu lihatoodangus moodustas 20%. 2010. aasta 31. märtsi seisuga oli kodulinde 2 142,1 tuh, mis on 380,1 tuh linnu võrra ehk 22% enam kui eelmisel aastal samal ajal. Lindude arvukuse suurenemine on tingitud turusituatsioonist, millele vastavalt on Eesti ainus linnuliha tootja AS Tallegg oma kanabroilerite arvu suurendanud.

Munad

Eestis toodeti mune 2010. aasta esimese kolme kuuga 47,8 miljonit tükki, mis on 6,9 miljonit muna rohkem kui 2009. aastal I kvartaliga (16,9%).

2010. aastal imporditi Eestisse 23,3 miljonit kodulinna muna. Munade import suurenes 2009. aastaga võrreldes 5 miljonit muna (28,2%).

Joonis 14. Munade tootmine ja import 2005-2010, miljon tükki

Allikas: ESA, PM
* I kvartal

Munade sissevedu vähenes eelmisel aastal, kuna meie munatootmine kasvas samale tasemele, mis oli ta enne 2007. aastat (enne Newcastle tõbe, mille tagajärjel vähenes munakanade arv veerand miljonit kana). 2010. aasta väikene impordi kasv võib olla tingitud Eesti munasektori olukorrast, kus suuremad kaubandusketid on naaberriikide omanduses ja sellest tingituna tehakse ostu-müügi tehinguid (millist muna kauplustesse osta). Valitseb tugev konkurents meie siseturul.

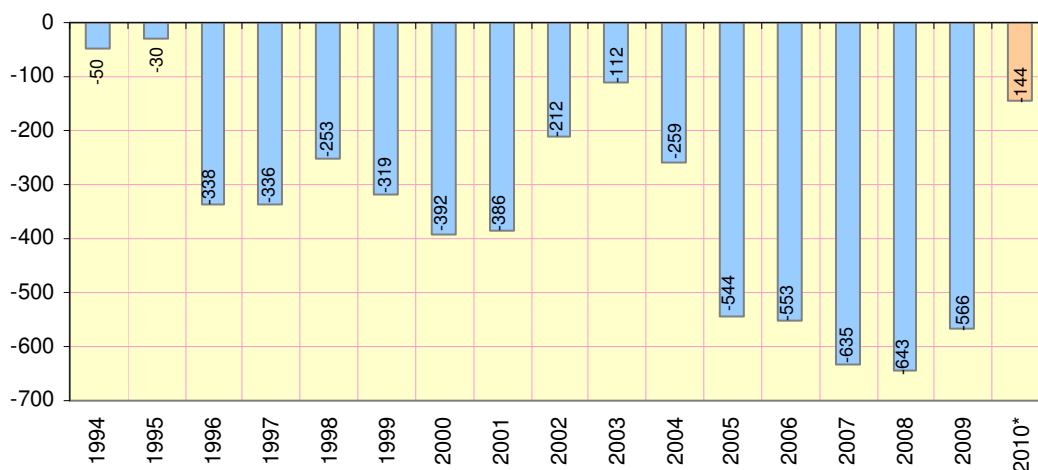
Munaproduktiivsus võrreldes eelmise aastaga veidi langes (2009. a 196 muna, 2008. a 202 muna, 2007. a 192 muna, 2006. a 197 muna ning 2005. a 194 muna). 2010. aastal toodeti Eestis peaaegu 2,1 korda rohkem mune kui imporditi, mis näitab samuti Eesti munasektori olukorra paranemist (joonis 17).

Linnununade kaubandusbilanss rahalises väljenduses oli 2010. aasta esimesel kvartalil -27 mln kr (sissevedu on 3,8 korda suurem kui väljavedu).

Kaubandus

Liha ja lihatoodete väliskaubandusbilanss (joonis 15) 2010. aasta I kvartalil oli -143,8 miljonit krooni. Alates 2003. aastast on negatiivne miinus järjest suurenenud, eelmisel aastal vähenes see natukene, mille üks põhjustest võis olla tõenäoliselt üldine majanduslangus ja lihatarbimise vähenemine.

Joonis 15. Liha ja lihatoodete väliskaubandusbilanss, 1994-2010 (mln krooni)

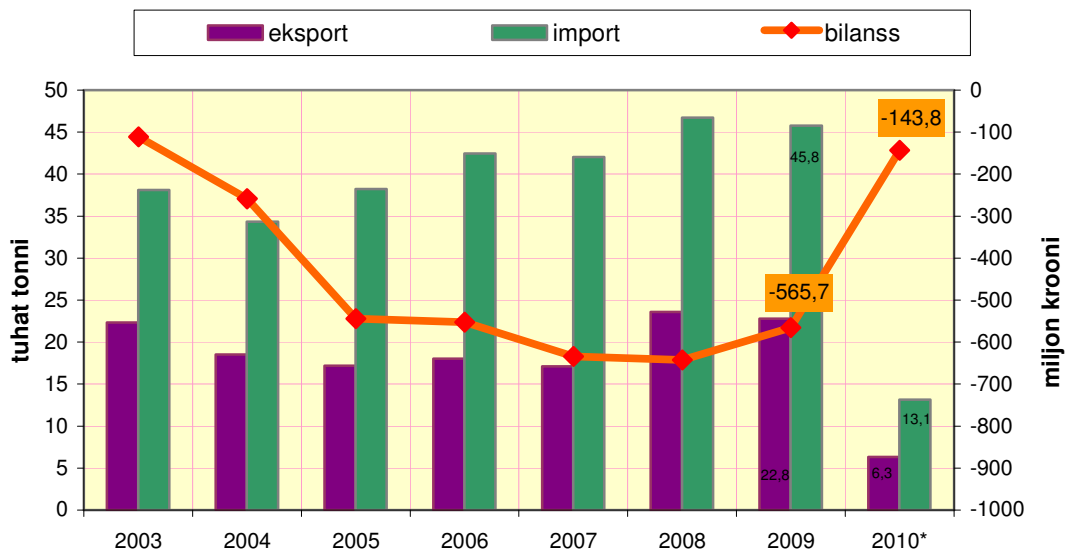
Allikas: PM

Rahaliselt oli 2010. aastal liha ja lihatoodete sissevedu Eestisse 1,7 korda suurem kui väljavedu. Viimastel aastatel ongi valitsenud selline suund, et import on keskmiselt kaks korda suurem kui eksport.

Samas on Eesti võimalik isevarustatuse tase sealihaga puhul peaaegu 100%, veiselihaga 80-85%, linnuliha 50-60% (linnuliha isevarustatuse tase on kasvamas – 2009. aasta aprillis anti Läänemaal Väike Lähtrus käiku uus sugulinnufarm, millesse paigutati üle 25 tuhat krossi Ross-308 lihatõugu kana ja kuke). Farm toodab haudemune. Nüüdseks on Eestis lihatõugu kanade haudemunade isevarustatuse tase tõusnud 90%-le. Sellega kaasneb ka üldine linnuliha isevarustatuse taseme tõus).

Imporditavast lihast moodustab enamuse endiselt sea- ja linnuliha.

Joonis 16. Liha ja lihatoodete eksport, import (tuh tonni) ja väliskaubandusbilanss (mln krooni) 2003-2010

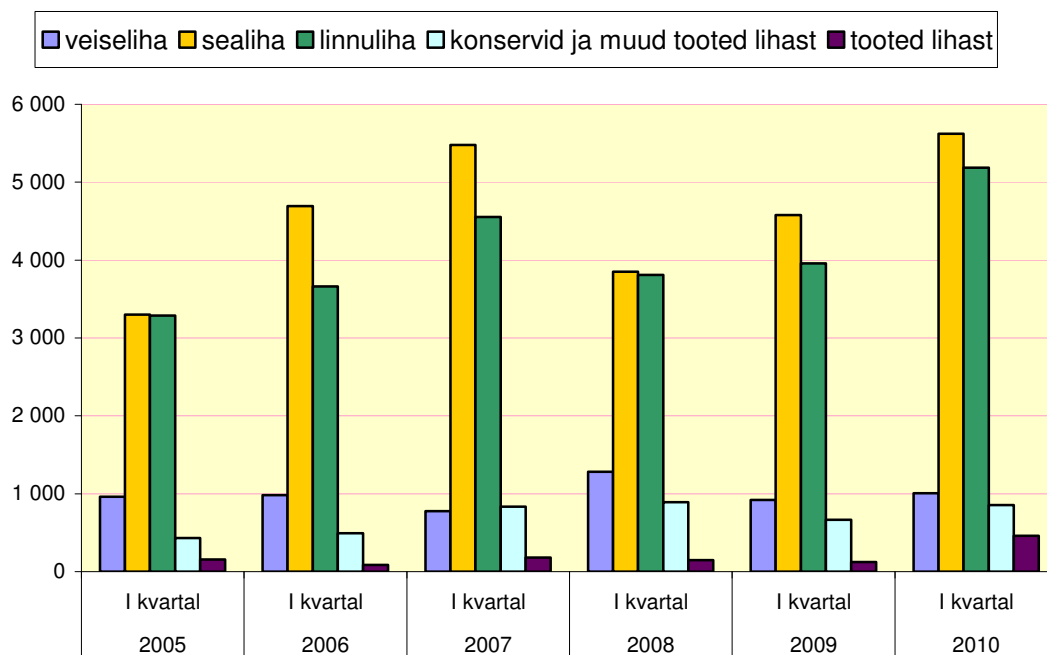
Allikas: PM
*I kvartal

Import

2010. aasta I kvartalil imporditi Eestisse 346,5 miljoni krooni väärtuses liha ja lihatooteid, 2009. aastaga võrreldes on see 32,2 miljonit krooni vähem (10,2%). Kogu põllumajandussaaduste ja -toodete sisseveost moodustasid liha ja lihatooted kolmandas kvartalis 10,3% (2009. aastal oli see 9,4%, 2008. aastal 8,4%, 2007. a. 7,9%). 99,8% liha ja lihatoodeteid imporditi EL liikmesriikidest. Kolmandate riikide osatähtsus sisseveos moodustas vaid 0,2%.

Tähtsamad kaubanduspartnerid olid Taani, kelle osatähtsus oli 25,1% kogu liha- ja lihatoodete sisseveost, Soome osatähtsusega 14% (eelmisel aastal samal ajal oli see 23,9%), Leedu 14,3% ja Saksamaa 12,9%.

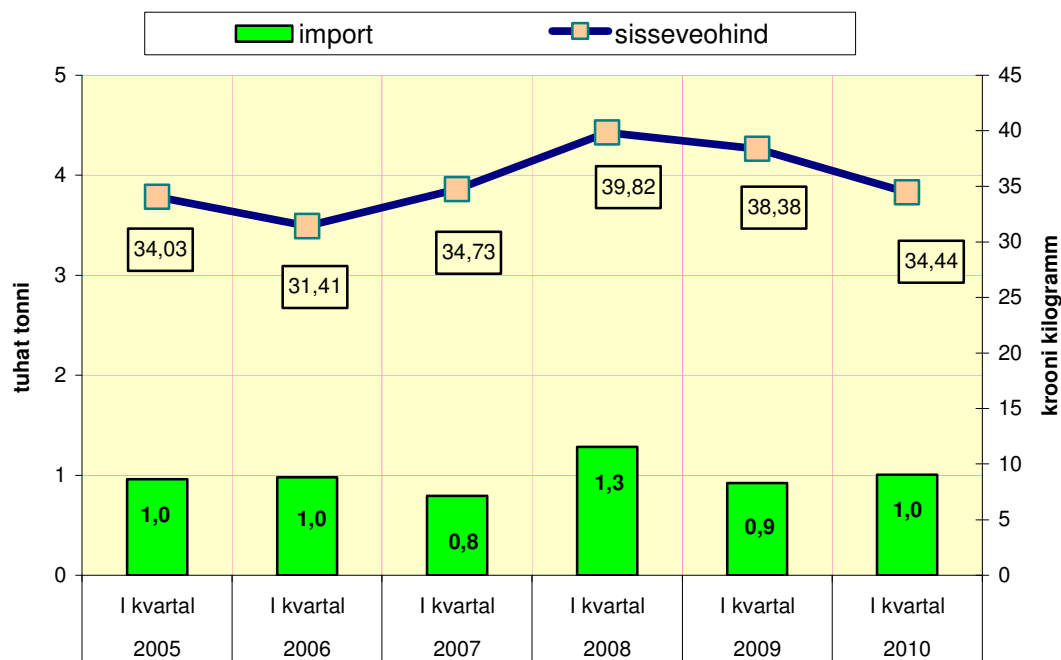
Joonis 17. Liha ja lihatoodete import (tonnides)

Allikas: PM

Veiseliha toodi sisse 2010. aasta esimesel kvartalil 1005,7 tonni, mida on 84,1 tonni (9,1%) rohkem võrreldes 2009. aasta sama ajaga. Veiseliha sisseveo keskmine kilogrammi hind oli 34,44 krooni, mis on peaaegu 4 krooni (10,2%) madalam kui 2009. aasta I kvartalil. Veiseliha imporditi kõige rohkem Taanist ja seejärel Leedust. Järgnesid Holland, Poola ja Läti. Sissevedu Taanist moodustab 46,9% kogu veiseliha impordist (Leedu 16,3%, Holland 9,8%, Poola 9,1% ja Läti 8,9%). Taanist tuuakse veiseliha hinnaga 30 krooni kilogramm ja Leedust 40,9 krooni kilogramm.

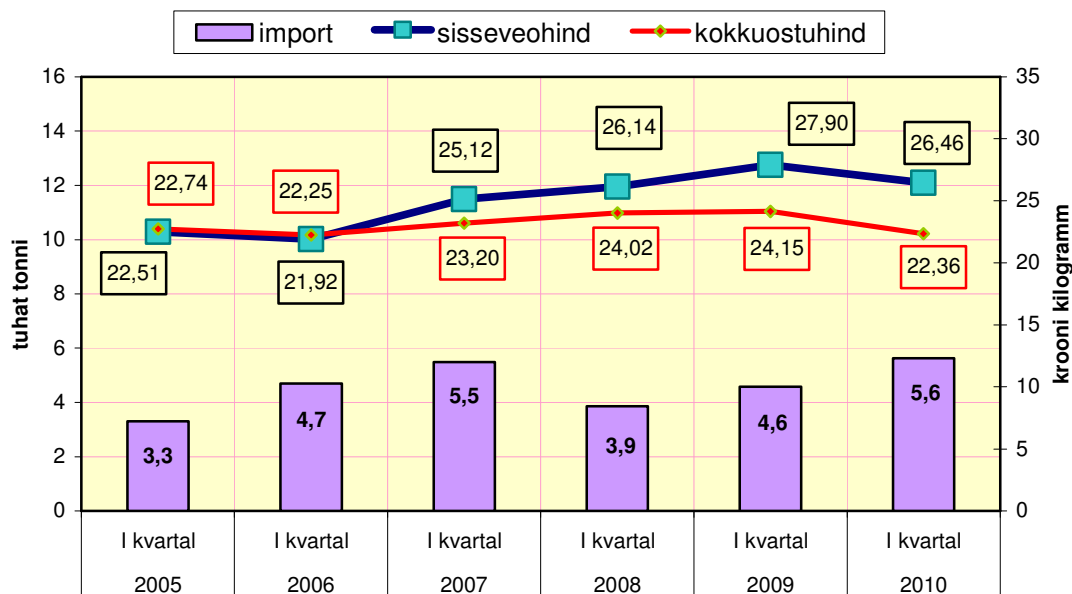
Joonis 18. Veiseliha import (tuhat tonni) ja keskmine sisseveohind (krooni kilogramm), 2005-2010 I kvartal

Allikas:PM

Sealiha imporditi 5623 tonni, suurenedes 2009. aasta sama perioodiga võrreldes 1046 tonni (22,8%). 2010. aasta I kvartali sealihatoodang eluskaalus oli 15 tuh tonni, mis on 1,75 tuhat tonni (6,3%) vähem kui 2009. aasta samal ajal. 2010. aasta esimese kolme kuuga ostsid lihatöötlemisettevõtted kokku 93,7 tuhat siga ning kokkuostetud sigadest saadi 7,42 tuhat tonni liha, mis on 156 tonni vähem kui eelmisel aastal (2,1%). Elussigade eksport suurenes 237 tonni (7%). Esialgsete andmete järgi suurenes natukene ka sealiha eksport 393 tonni (27,6%).

Joonis 19. Sealiha import (tuhat tonni) ning keskmine kokkuostu- ja sisseveohind (krooni kilogramm) 2005-2010 I kvartal

Allikas:PM

Sellise impordi kasvu üheks põhjuseks on meie elussigade tõusvas jones kasvav eksport (eriti Venemaa suunal). Ja sellest tingitult peame puudujääva sealiha sisse vedama. Seda mõjutab ka Eesti lihatööstuses valitsev olukord, kus suuremad lihatööstused omavad seafarme ning seetõttu on nende kokkuostuhinnad suhteliselt madalad. Seakasvatavad veavad parem elusloomad riigist välja, kus nad saavad eluskaalust tunduvalt kõrgemat hinda kui seda Eestis saaks.

1. jaanuarist 2010. aastal hakkasid kehtima **Venemaa-Kasahstani-Valgevene** tolliliidus uued ühised tollitariifid elussigadele. See pole avaldanud elusloomade ekspordile negatiivset mõju, vaid elussigade eksport on natukene isegi kasvanud. Langenud on veidikene hind võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Võimalik, et mõjud jõuavad kohale alles I poolaasta lõpus ja sügisel.

Sealiha sisseveohind 2010. aasta I kvartalis oli 26,45 krooni kilogramm, mis on eelmise aasta sama perioodi hinnast 1,4 krooni (5,2%) madalam.

Põhiliselt veetakse sealiha sisse ja Taanist (1936 t), Saksamaalt (1425 t) ja Soomest (1099 t) - moodustades kolmepeale kokku kogu imporditavast sealihast 79,3%. Eelmise aastaga võrreldes on jõudsalt kasvanud import Saksamaalt ja vähenenud Soomest.

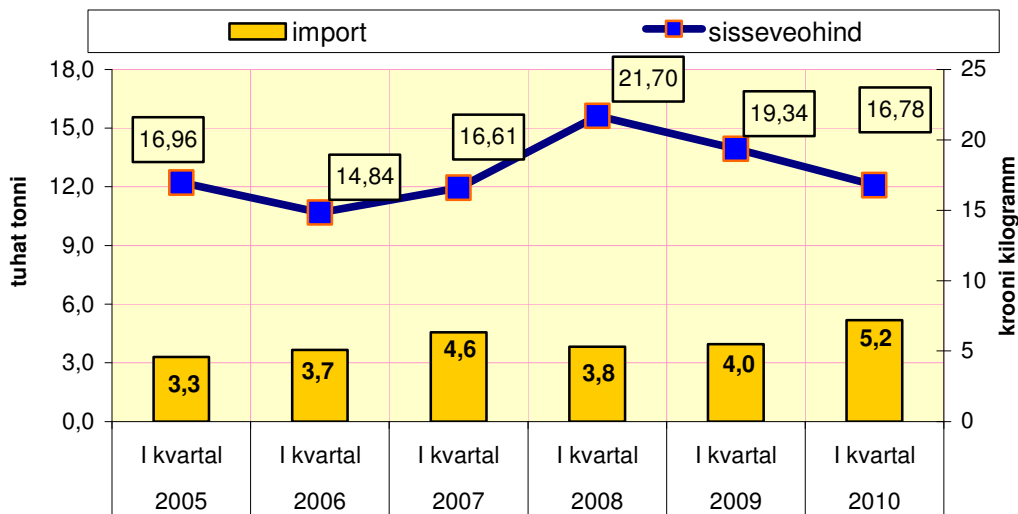
2010. aasta keskmine sisseveohind sealihal Soomest oli 20,4, Taanist 28,3 ja Saksamaalt 25,6 krooni kilogramm. Vähem veetakse sealiha juba Belgiast, Poolast ja Rootsist. 2010. aasta esimese 3 kuuga on import Soomest koguseliselt vähenenud 438 tonni (28,5%). Import Saksamaalt on kasvanud 868 tonni (peaaegu 2,6 korda) ja Taanist 466 tonni (31,7%).

Linnuliha toodi 2010. aastal Eestisse 5187 tonni, mis on 2009. aasta sama perioodiga võrreldes 1228 tonni rohkem (31%). Linnuliha keskmine sisseveohind oli 16,78 krooni kilogramm, mis on 2009. aasta I kvartali hinnast 2,5 krooni (13,2%) madalam. Enamuses imporditakse odavat linnuliha, mis läheb vorsttoidetesse. Suurem osa sisse toodavast linnulihast on külmutatud kondiga linnuliha tükid, koivad, rups jms.

Põhiliselt veetakse linnuliha sisse Soomest, Taanist, Leedust, Hollandist ja Lätist. Taanist tuleb linnuliha keskmise hinnaga 13,9 krooni kilogramm, Soomest 15,5

krooni kilogramm, Leedust 23 krooni kilogramm, Hollandist 13,9 krooni kilogramm ja Lätist 18,3 krooni kilogramm.

Joonis 20. Linnuliha import (tuhat tonni) ja sisseveohind (krooni kilogramm)

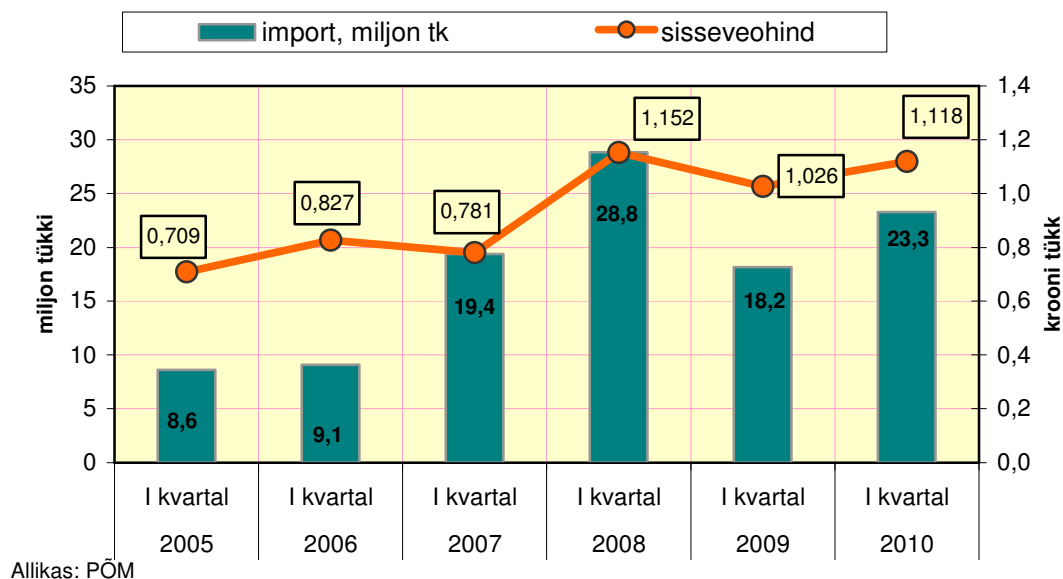

Allikas:PM

Lambaliha imporditi 2010. aasta I kvartalil 19,7 tonni, keskmise hinnaga 97,86 krooni kilogramm. 2009. aastal imporditi sama perioodiga 18,7 tonni, keskmise hinnaga 100,26 krooni kilogramm. Lambaliha import suurenes 1 tonn (5,3%) ja hind vähenes 2,3 krooni (2,4%).

Kodulinna mune imporditi 2010. aastal Eestisse 23,3 miljonit tükki. Munade import suurenes 2009. aasta sama ajaga võrreldes 5,1 miljonit muna (28,3%). Mune veeti sisse peamiselt Leedust, järgnesid Soome ja Läti. Import Leedust moodustas 55,7% kogu kodulindude munade sisseveost, keskmise hinnaga 1,207 krooni tükk. Eelmise aasta sama ajaga võrreldes on munade sissevedu suurenenud Lätist ja Soomest (nende osatähtsus 2010. aasta I kvartalis oli vastavalt 21,8% ja 22,5% kogu munade sisseveost).

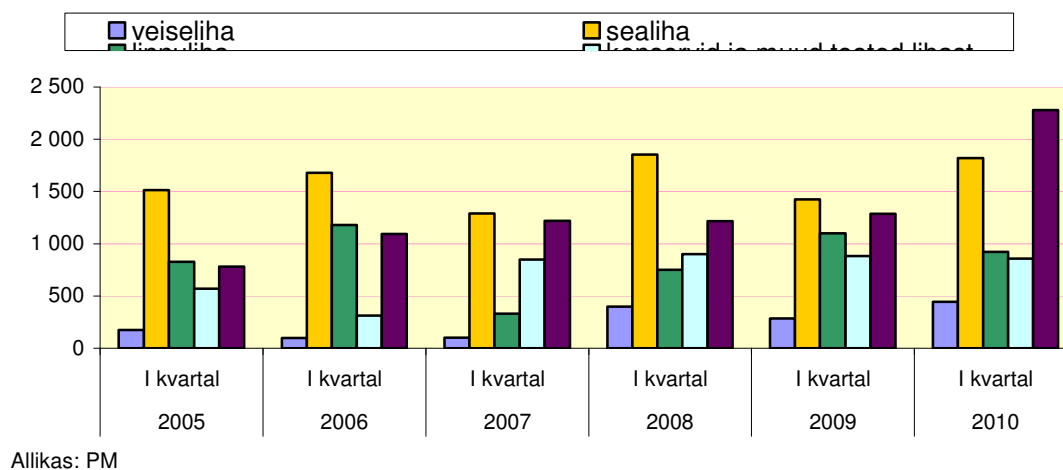
Joonis 21. Munade import (mln tk) ja keskmine sisseveohind (krooni tk)

Eksport

Liha ja lihatooteid eksporditi 2010. aasta esimese kolme kuuga 202,7 miljoni krooni eest, mida on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 34,4 miljonit krooni (20%) rohkem, seejuures väljavedu EL liikmesriikidesse on suurenenud 18,6% (29,5 mln) ja kolmandatesse riikidesse 1,5 korda (4,9 mln). Eksport Venemaale on suurenenud 2,4 korda (7,0 mln). Kogu põllumajandussaaduste ja –toodete väljaveost moodustasid liha ja lihatooted 8,1% (eelmise aasta samal ajal oli see 7,4%).

Joonis 22. Liha ja lihatoodete eksport (tonnides)

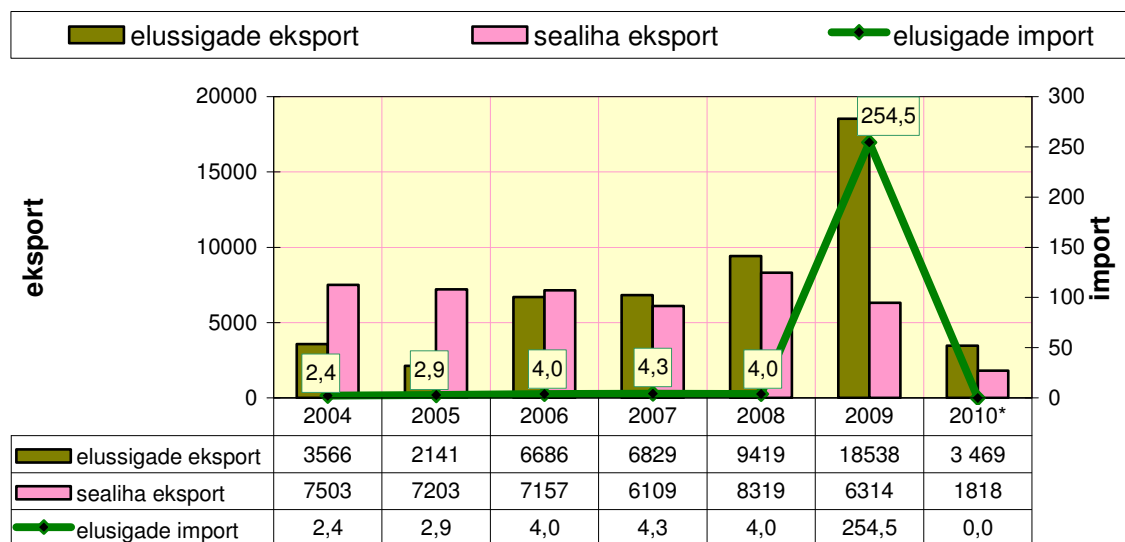
92,6% liha ja lihatooteid eksporditi EL liikmesriikidesse. Eksport kolmandatesse riikidesse moodustas 7,4% kogu liha ja lihatoodete ekspordist. Tähtsamad kaubanduspartnerid olid Läti, kelle osatähtsus oli 39% kogu liha- ja lihatoodete väljaveost, Soome 22% ja Leedu osatähtsusega 16%.

Elussigu eksporditi 2010. aasta I kvartalil 3 469 tonni. Elussigade väljavedu suurenes eelmise aasta sama ajaga 237 tonni (7%). Keskmise eluskaalu hind oli 17 085 krooni

tonn, mis on 2009. aasta sama aja hinnast 1814 krooni (9,6%) madalam. Võrreldes 2009. aasta algusega, mil elussigade väljavedu Venemaale hüppeliselt kasvas ja sigu veeti ka vähesel määral Hollandisse, Poola ja Lätti, siis sellel aasta I kvartalil on viidud elussigu ainult Venemaale (eelmisel aastal oli Venemaa osatähtsus elussigade ekspordis 91%).

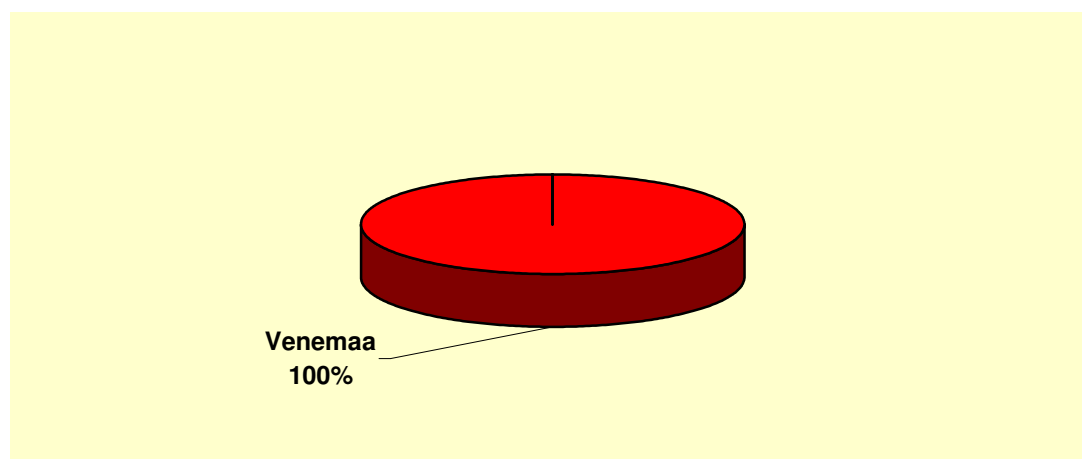
Ekspordi Venemaale ei ole mõjutanud ka 1. jaanuaril 2010. aastal **Venemaa-Kasahstani-Valgevene** tolliliidus kehtima hakanud uued ühised tollitariifid elussigadele (suurenesid tollitariifid 5%lt 40%le). Väljavedu on veidikene kasvanud, langenud on sigade eest saadav hind. See näitab, et endiselt on tulusam viia loomi Venemaale, sest seal makstakse eluskaalu eest rohkem kui Eestis. Selline trend näib ka jätkuvat. Samas võib tollitariifide tõus hakata mõjutama elussigade ekspordi väikese hilinemisega (sõlmitud pikaajalised lepingud, mida tuleb täita ja muud kokkulepped jms).

Joonis 23. Elussigade eksport ja import ning sealiha eksport 2004-2010, tonni

Allikas: ESA, PÕM
* I kvartal

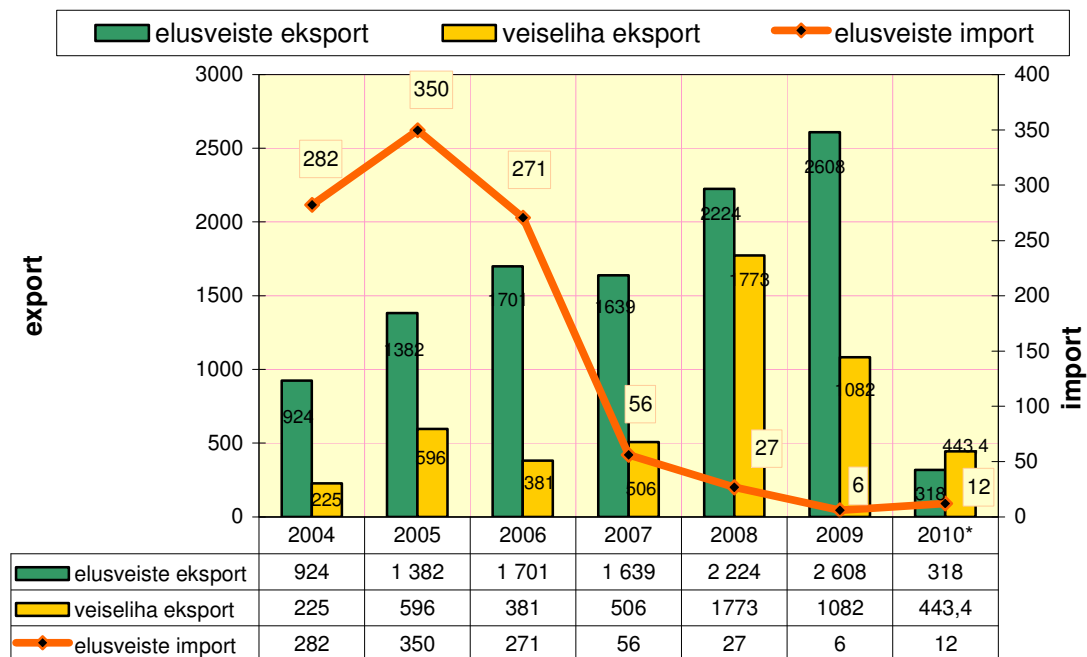
Joonis 24. Elussigade eksport riigiti 2010. aasta I kvartalis

Elussigu 2010. aasta esimese kolme kuuga ei imporditud ühtegi.

Elusveiseid veeti Eestist välja 2010. aastal 318,2 tonni (netokaalus), põhiliselt noorloomi (kaaluga kuni 80 kg) Hollandisse (91% kogu elusveiste ekspordist). Elusveiste väljavedu on vähenenud võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 134,3 tonni (29,7%). Keskmise elusveiste ekspordihind oli 41 209 krooni tonn.

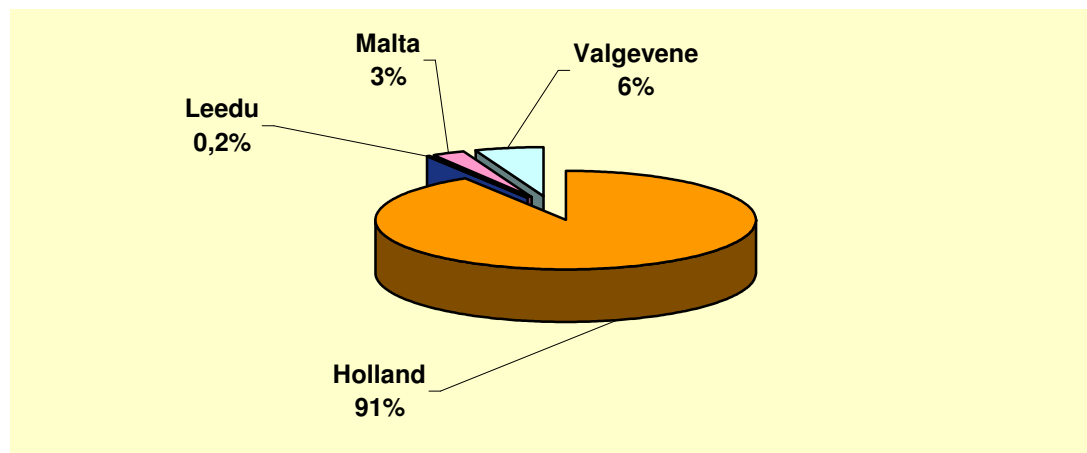
Joonis 25. Elusveiste eksport ja import ja veiseliha eksport 2004-2010, tonni

Allikas: ESA, PÕM
* I kvartal

Imporditi 37 elusveist kogukaalus 12,1 tonni. Neist 24 olid tõupuhtad aretusloomad ja toodi Soomest (eluskaalu hinnaga 41 561 krooni tonn) ja 13 looma Lätist (tapaloomad massiga üle 160 kilogrammi kuid alla 300 kilogrammi, eluskaalu hinnaga 24 082 krooni tonn).

Joonis 26. Elusveiste eksport riigiti 2010. aasta I kvartalil

Veiseliha eksporditi 2010. aasta I kvartalis 443 tonni. Veiseliha eksport suurenes võrreldes eelmise aasta sama ajaga 159 tonni (56%). Veiseliha keskmine väljaveohind

oli 2010. aasta esimesel kvartalil 47,8 krooni kilogramm, mis 2009. aasta sama ajaga võrreldes on 12,8 krooni (36,4%) kõrgem. Peamised sihtkohad olid Holland, järgnesid Soome ja Taani. Eksport Hollandisse moodustab 60,4% (hinnaga 42,9 krooni kilogramm) kogu veiseliha väljaveost, Soome osatähtsus kogu veiseliha väljaveost on 17,4% ja Taani 14,6%.

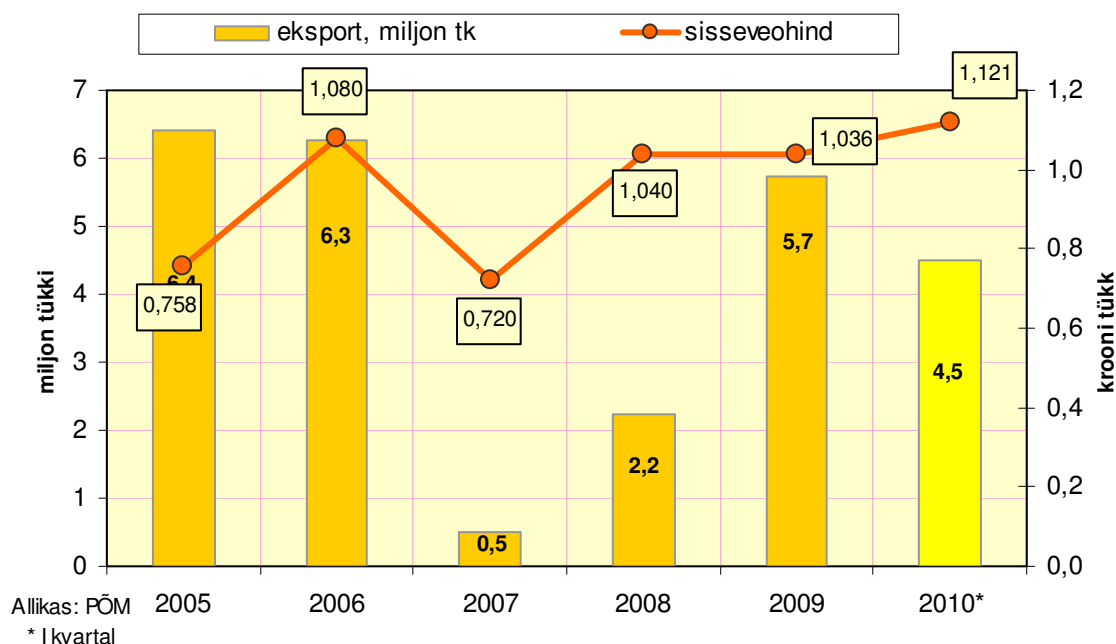
Sealiha eksporditi 1817 tonni, mida on 393 tonni rohkem kui 2009. aasta esimese kvartaliga (27,6%). Sealiha keskmine väljaveohind oli 34,8 krooni kilogramm, mis on 5 krooni (12,6%) madalam kui eelmisel aastal esimeses kvartalis. Peamised sihtkohad olid Läti ja Leedu (moodustavad kokku 63,7% kogu sealiha ekspordist). Hind, millega sealiha neisse riikidesse eksporditi, jäi vahemikku 32-34 krooni kilogrammi eest. Veel viiakse sealiha Soome (moodustab 14,4%), keskmise hinnaga 38,7 krooni kilogramm.

Linnuliha eksporditi 924,1 tonni, mida on 174 tonni vähem kui 2009. aasta esimese kolme kuuga (15,8%). Linnuliha keskmine ekspordihind 2010. aasta I kvartalil oli 21,85 krooni kilogramm, mis on 2009. aasta sama perioodi keskmisest hinnast 0,5 krooni (2,7%) kõrgem. Peamine sihtriigid olid Läti ja Soome. Eksport Lätti moodustas 65,2% kogu linnuliha ekspordist keskmise hinnaga 20,3 krooni kilogramm. Väljavedu Soome moodustas 20,6% ning hind oli 32,6. Eelmise aastaga võrreldes on suurenenud väljavedu Soome. Kui 2008. aastal oli Soome osatähtsus 34% kogu linnuliha ekspordil, keskmise hinnaga 47,7 krooni kilogramm, siis 2009. aastal vähenes see ainult 8,8%, keskmise väljaveo hinnaga 16-20 krooni kilogramm. Nüüd 2010. aasta alguses on näha uut ekspordi kasvu Soome ja linnuliha eest saadav hind samuti (sinna viiakse peamiselt kanaliha CN koodiga 020711 – 14).

Kodulindude munad

Linnumunade kaubandusbilanss rahalises väljenduses 2010. aasta I poolaastal oli - 47,8 mln krooni (sissevedu on 3,4 korda suurem kui väljavedu).

Joonis 27. Munade eksport ja väljaveohind 2005-2010

Lambaliha eksporditi 2010. aasta esimese kolme kuuga 0,5 tonni, keskmise hinnaga 277,4 kr/kg ja 2009. aastal sama ajaga 1,4 tonni, keskmise hinnaga 148,8 kr/kg, seega vähenes eksport aastaga 64% , mis on 0,9 tonni ja hind suurenes 128 krooni ehk 86%.